

ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ & ΕΤΑΙΡΩΝ

Πρόταση τροποποίησης ά. 54 παρ. 5 & 6 Κώδ.Δικηγόρων

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ 2020

- ❖ 858 δικηγορικές εταιρείες
  - ❖ 4.556 εταίροι
  - ❖ 5.785 έμμισθοι σε δικηγορικές εταιρείες
  - ❖ 2.965 συνεργάτες σε δικηγορικές εταιρείες
-
- Ευλόγως αναμένεται να αυξηθεί το ενδιαφέρον για ίδρυση/συμμετοχή σε ΔΕ ενόψει της μείωσης του φορολογικού συντελεστή σε 22% για τη χρήση 2021 και εφεξής (επιτηδευματίες 26% & 33%)

Ά. 49 Κώδ.Δικηγόρων

- Δύο ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα εν ενεργεία δικηγόροι
- Με σκοπό την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών
- Εντός ή εκτός Ελλάδος
- Διανομή καθαρών αμοιβών
- Με τη μέθοδο που έχουν συμφωνήσει κατά την αδέσμευτη κρίση τους οι εταίροι

741-784 ΑΚ και 61 επ. ΑΚ ά. 270 παρ. 2 & 258 ν. 4072/2012

- Η ΔΕ είναι ειδικού τύπου εταιρεία, αλλά* διατυπώνεται η άποψη ότι ερμηνευτικά συγκεντρώνει όλα τα εννοιολογικά στοιχεία της αστικής εταιρείας κατά την έννοια του ά. 741 και, λόγω της νομικής της προσωπικότητας, του ά. 784 ΑΚ και του ά. 270 ν. 4072/2012, εφαρμόζονται σε αυτήν οι διατάξεις του ν. 4072/2012

■ **ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ**

Α. 741 - Εταιρεία

Με τη σύμβαση της εταιρείας δύο ή περισσότεροι έχουν αμοιβαίως υποχρέωση να επιδιώκουν με κοινές εισφορές κοινό σκοπό και ιδίως οικονομικό

Α. 784 - Νομική Προσωπικότητα της αστικής εταιρείας

Η εταιρεία του κεφαλαίου αυτού, αν επιδιώκει οικονομικό σκοπό, αποκτά νομική προσωπικότητα, εφόσον τηρηθούν οι όροι της δημοσιότητας που ο νόμος τάσσει για το σκοπό αυτό στις ομόρρυθμες εμπορικές εταιρίες. Η προσωπικότητα αυτής της αστικής εταιρείας εξακολουθεί να υπάρχει ωσότου περατωθεί η εκκαθάριση και για τις ανάγκες της εκκαθάρισης

■ **Ν 4072/2012: ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ/ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ/ΣΥΣΤΑΣΗ ΙΚΕ/ ΣΗΜΑ/ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ/ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ/ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ κλπ**

Α. 258 – Ευθύνη εταιρών

1. Συμφωνία για περιορισμό ή αποκλεισμό της ευθύνης των εταιρών κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 249 δεν ισχύει έναντι των τρίτων.
2. Ο εταίρος που ενάγεται για εκπλήρωση εταιρικής υποχρέωσης, μπορεί να προβάλλει ενστάσεις που δεν θεμελιώνονται στο πρόσωπο του, μόνον εφόσον θα μπορούσαν να προβληθούν από την εταιρεία.
3. Ο εταίρος που εισέρχεται στην εταιρεία ευθύνεται απεριόριστα και εις ολόκληρον και για τα υπάρχοντα πριν από την είσοδο του εταιρικά χρέη. Αντίθετη συμφωνία δεν ισχύει έναντι των τρίτων.

Α. 270 – Αστική εταιρεία με νομική προσωπικότητα

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, με εξαίρεση εκείνη της παρ. 3 του άρθρου 251, εφαρμόζονται αναλόγως και στην αστική εταιρεία με νομική προσωπικότητα.
2. Οι ειδικές διατάξεις για τις επαγγελματικές εταιρείες εξακολουθούν να ισχύουν.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ

η ευθύνη των εταίρων ΔΕ
διευρύνθηκε υπέρμετρα
μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4072/2012

* Νομολογία

ΕφΘεσσαλ 23/2020 (ΜΟΝ)

«Αντίθετο επιχείρημα δεν μπορεί να συναχθεί από το γεγονός ότι στο άρθρο 54 του Κώδικα Δικηγόρων δεν γίνεται καμία αναφορά στην ευθύνη των εταίρων για τα εταιρικά χρέη. Ούτε μπορεί να θεωρηθεί, ότι επειδή ο Κώδικας Δικηγόρων δεν ρυθμίζει ειδικά την ευθύνη των εταίρων δικηγόρων για τα χρέη της δικηγορικής εταιρείας, τέτοια ευθύνη δεν υπάρχει, δεδομένου ότι πρόκειται για αστική εταιρεία με ρητή παραπομπή αναφορικά με την ευθύνη των μελών της στη διάταξη του άρθρου 258 του ν. 4072/2012, χωρίς να υπάρχει αντίθετη ειδική ρύθμιση στον Κώδικα Δικηγόρων».

- ❖ Συμπερασματικά: τα άρθρα 270 παρ. 1 σε συνδυασμό με τα άρθρα 249 και 258 παρ. 1 του ν. 4072/2012 λογίζεται ότι θεμελιώνουν την **ευθεία, απεριόριστη και εις ολόκληρον ευθύνη των εταίρων** της δικηγορικής (λογιζόμενης ως αστικής) εταιρείας για τα χρέη του νομικού προσώπου, ενώ η παράλειψη ειδικότερης ρύθμισης στο Ν. 4194/2013 κατέστησε άνευ αντικειμένου την πρόβλεψη περί κατίσχυσης των ειδικότερων διατάξεων των επαγγελματικών εταιριών που προβλέπει η παρ. 2 του άρθρου 270 του ν. 4072/2012).

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ (προς αντιμετώπιση)

- ▶ λαμβάνοντας υπόψη ότι τόσο ο αριθμός των δικηγορικών εταιριών στη χώρα έχει σχεδόν τριπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια όσο και το γεγονός ότι η συμμετοχή δικηγόρων ως εταίρων των δικηγορικών εταιρειών σταδιακά αυξάνεται, η προσωπική αλληλέγγυα ευθύνη καθίσταται ολοένα και πιο **άδικη**, αφού οι περισσότεροι εταίροι κατά τεκμήριο δεν θα έχουν συμμετοχή στις πράξεις και παραλείψεις που μπορεί να οδηγήσουν σε υποχρεώσεις της εταιρείας
- ▶ δυσχεραίνεται η **ανάπτυξη** των δικηγορικών εταιρειών γιατί αποθαρρύνονται οι δικηγόροι να εισέρχονται σε υφιστάμενες δικηγορικές εταιρείες, δεδομένου ότι εκ του νόμου ευθύνονται και για τα προϋπάρχοντα εταιρικά χρέη, ανεξαρτήτως της όποιας συμφωνίας των εταίρων
- ▶ οι δικηγόροι είναι οι μόνοι ελεύθεροι επαγγελματίες που είναι υποχρεωμένοι να ασκούν το λειτούργημά τους χωρίς το πλεονέκτημα του περιορισμού της ευθύνης που επέρχεται με τη σύσταση κεφαλαιουχικής εταιρείας (ιατροί, μηχανικοί, αρχιτέκτονες, ορκωτοί ελεγκτές μπορούν να συστήνουν αμιγώς κεφαλαιουχικές εταιρείες)
- ▶ οι ελληνικές δικηγορικές εταιρείες βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση έναντι των **αλλοδαπών** δικηγορικών εταιρειών που σχεδόν στο σύνολό τους ευθύνονται μόνον οι ίδιες για τα χρέη τους

Το υφιστάμενο καθεστώς
της διάχυτης ευθύνης συνολικά
για τον δικηγορικό κλάδο
είναι άδικο, άνισο
και δεν συμβάλλει στη βελτίωση και
οργάνωση των δικηγορικών υπηρεσιών στη
χώρα από πολυπληθέστερα συνεργατικά
δικηγορικά σχήματα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ά. 54 ν. 4194/2013

- Αναμόρφωση των παρ. 5 & 6 του ά. 54 του ΚΔ, ώστε να προβλεφθεί ρητά ότι οι εταίροι των δικηγορικών εταιρειών δεν ευθύνονται έναντι τρίτων για χρέη της εταιρείας.

Σκόπιμο είναι, επίσης, να γίνει διάκριση:

- *Χρέη προς το Δημόσιο (ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ κλπ.) → ευθύνεται η δικηγορική εταιρεία αλληλεγγύως και εις ολόκληρο με τον εταίρο-διαχειριστή με δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών εταίρων κατά τη μερίδα συμμετοχής τους*
  - *Ευθύνη προς εντολείς → εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ευθύνης δικηγόρων και διατηρείται η ισχύουσα πρόβλεψη αναγωγής κατά του υπαίτιου εταίρου*
- Αντικατάσταση παρ. 6 (η υφιστάμενη διάταξη έχει ενταχθεί στην παρ. 5) με ρητή πρόβλεψη μη ευθύνης των εταίρων για πάσης φύσεως χρέη έναντι τρίτων

<p>5. Η Εταιρεία ευθύνεται έναντι τρίτων, κατά τις διατάξεις για την ευθύνη των δικηγόρων, για πράξεις ή παραλείψεις των Εταίρων ή συνεργατών δικηγόρων, εφόσον αυτές έγιναν κατά τη διαχείριση ή την αντιπροσώπευση της Εταιρείας. Ο υπαίτιος για την πράξη ή παράλειψη Εταίρος ευθύνεται σε ολόκληρο.</p>	<p>5. Για τις πάσης φύσεως υποχρεώσεις της εταιρείας ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της. Οι διατάξεις των άρθρων 759, 783 ΑΚ και 270 παρ. 1 ν. 4072/2012 δεν έχουν εφαρμογή για τις σχέσεις της Εταιρείας και των εταίρων αυτής με εντολές της ή τρίτους. Ειδικά,</p> <p>α) έναντι του Δημοσίου και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, ο διαχειριστής ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρο με την εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 50 του 4174/2013 και το άρθρο 31 του 4321/2015, και διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών της εταιρείας κατά την αναλογία συμμετοχή τους στην εταιρεία σύμφωνα με την παρ. 3,</p> <p>β) έναντι των εντολέων της, η εταιρεία ευθύνεται κατά τις διατάξεις για την ευθύνη των δικηγόρων (άρθρα 160 του παρόντος και 73 ΕισΝΚΠολΔ), για πράξεις ή παραλείψεις των εταίρων ή συνεργατών δικηγόρων, εφόσον αυτές έγιναν κατά τον χειρισμό υπόθεσης εντολέα της Εταιρείας και διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά του υπαιτίου εταίρου κατά το ποσό που η εταιρεία θα ικανοποιήσει τον τρίτο. Στην περίπτωση που η εταιρεία έχει ασφαλιστεί για την αστική ευθύνη έναντι τρίτων, δικαίωμα αναγωγής κατά του υπαιτίου εταίρου έχει η εταιρεία μόνο για το ποσό που δεν καλύφθηκε από την ασφαλιστική εταιρεία και την ασφαλιστική αποζημίωση.</p>
<p>6. Η Εταιρεία έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του υπαιτίου Εταίρου κατά το ποσό που η Εταιρεία θα ικανοποιήσει τον τρίτο. Στην περίπτωση που η Εταιρεία έχει ασφαλιστεί για την αστική ευθύνη έναντι τρίτων, δικαίωμα αναγωγής κατά του υπαιτίου εταίρου έχει η Εταιρεία μόνο για το ποσό που δεν καλύφθηκε από την ασφαλιστική Εταιρεία και την ασφαλιστική αποζημίωση. [μεταφέρεται στο εδάφιο β της παρ. 5]</p>	<p>6. Οι εταίροι της δικηγορικής εταιρείας δεν ευθύνονται για πάσης φύσεως χρέη της εταιρείας έναντι τρίτων, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης.</p>